

1. ÜNİTE

BİREY VE TOPLUM

Kendimi tanıyor,
farklılıklara saygı duyuyorum.

Kendimi tanıyorum.

Farklılıklara saygı duyuyorum.

İlgilerimi ve yeteneklerimi keşfediyorum.

Toplumda sorumluluklarımı yerine getiriyorum.

Meltem
Öğretmen

RESMÎ KİMLİĞİMİZ

★ 1. Resmî kimlik nedir?

Devlet tarafından verilen ve bizi resmen tanıtan belgelere **resmî kimlik** denir.

Resmî kimliğimiz, **haklarımızı** kullanmamızı ve **sorumluluklarımızı** yerine getirmemizi sağlar.

★ 2. Resmî kimlik belgelerimiz

Devletimiz vatandaşlarına bazı resmî belgeler verir.

Bu belgelerden bazıları şunlardır:

- Nüfus cüzdanı (T.C. kimlik kartı) → Kişiyi tanıtan en önemli belgedir.
- Doğum belgesi → Doğduğumuzu gösteren belgedir.
- Öğrenci kimlik kartı → Öğrenci olduğumuzu gösterir.
- Pasaport → Yurt dışına çıkarken kullanılan belgedir.
- Ehliyet (sürücü belgesi) → Araç kullanabilmemiz için gerekli belgedir.

★ 3. Resmî kimliğimizin önemi

- ✓ Bizi resmen tanıtır.
- ✓ Haklarımızdan yararlanmamızı sağlar.
- ✓ Devletin bize sunduğu hizmetlerden faydalanmamıza yardımcı olur.
- ✓ Toplumda düzenin ve güvenin sağlanmasına katkı sağlar.

ÖRNEKLER

- ★ Ayşe, hastaneye gittiğinde nüfus cüzdanını gösterdi.

- ★ Mehmet, yurt dışına tatile giderken pasaportunu kullandı.

- ★ Elif, okula girişte öğrenci kimlik kartını gösterdi.

T.C. KİMLİK KARTIMIZI TANIYALIM

Kimlik kartımızın ön yüzünde bizi tanıtan, arka yüzünde ailemiz ve kartımızla ilgili bilgiler bulunur.

1. ÖN YÜZ

ÖN YÜZ = KİŞİ BENİM

Ön yüzde beni tanıtan bilgiler yer alır.

- T.C. Kimlik Numarası
- Adı
- Soyadı
- Doğum Tarihi
- Cinsiyeti
- Seri Numarası
- Uyruk
- Son Geçerlilik Tarihi
- Kimlik Fotoğrafı
- İmza

AKLIMDA TUT!

ÖN YÜZ =
KİŞİ BENİM

Çünkü ön yüzde beni tanıtan bilgiler var.

2. ARKA YÜZ

ARKA YÜZ =
AİLEM ve KARTIM

Arka yüzde ailemiz ve kartımızla ilgili bilgiler yer alır.

- Anne Adı
- Baba Adı
- Veren Makam
- Yonga (Çip)

AKLIMDA TUT!

ARKA YÜZ =
AİLEM ve
KARTIM

Çünkü arka yüzde ailem ve kartımla ilgili bilgiler var.

YONGA (ÇİP) NEDİR?

Kimlik kartımızın arka yüzünde bulunan yonga (çip), kartın içinde yer alan küçük bir elektronik devredir.

- ✓ Bilgilerimizi güvenli bir şekilde saklar.
- ✓ Kartın taklit edilmesini zorlaştırır.
- ✓ Bilgilerin hızlı ve güvenli okunmasını sağlar.
- ✓ Kaybolduğunda bulunması kolaylaşır.

Yonganın içinde; soyışim, doğum yeri, medeni hali, dini inanç, kan grubu, nüfusa kayıtlı olduğu il, kimlik kartının verilış nedeni ve verilış tarihi gibi bilgiler bulunur.

ETKİNLİK: ÖN YÜZDE Mİ, ARKA YÜZDE Mİ?

Aşağıdaki bilgilerin kimlik kartımızın hangi yüzünde yer aldığını işaretleyelim.

BİLGİLER	ÖN YÜZ	ARKA YÜZ
1. T.C. Kimlik Numarası	☐	☐
2. Anne Adı	☐	☐
3. Kimlik Fotoğrafı	☐	☐
4. Baba Adı	☐	☐
5. Seri Numarası	☐	☐
6. Doğum Tarihi	☐	☐
7. Veren Makam	☐	☐
8. Son Geçerlilik Tarihi	☐	☐
9. Yonga (Çip)	☐	☐

UNUTMA!

ÖN YÜZDE BENİ
TANITAN BİLGİLER,
ARKA YÜZDE
AİLEM VE KARTIMLA
İLGİLİ BİLGİLER
VARDIR.

Önümde BEN,
arkamda AİLEM!

Meltem
Öğretmen

YAŞAM ÖYKÜM

★ 1. Yaşam öyküsü nedir?

Her insanın doğduğu günden bugüne kadar yaşadığı olayların bütününe **yaşam öyküsü** denir. Doğumumuz, ilk adımlarımız, okula başlamamız, ailenizle yaptığınız geziler, önemli günlerimiz yaşam öykümüzün parçalarıdır.

★ 2. Yaşadığıma ilişkin olayları kronolojik sıraya koyarım.

Olayları oluş zamanına göre sıralamaya **kronolojik sıralama** denir.

Geçmişten bugüne doğru sıralanır.

En eski olay en başa, en yeni olay en sona yazılır.

Kronolojik sıralama nasıl yapılır?

- 1 Yaşadığımız önemli olayları belirleriz.
- 2 Olayları oluş zamanlarına göre düşünürüz.
- 3 En eski olandan başlayarak sıralarız.
- 4 Sıraladığımız olayları kronolojik sıraya göre yazarız.

ÖRNEK

Aşağıdaki olayları kronolojik sıraya koyalım.

- Kardeşim oldu.
- Okula başladım.
- Yürümeye başladım.
- Doğum günüm.

- 1 Doğum günüm.
- 2 Yürümeye başladım.
- 3 Kardeşim oldu.
- 4 Okula başladım.

BİLGİ KUTUSU

Kronolojik sıralama yaparken “önce, sonra, daha sonra, en sonunda” gibi ifadeler kullanabiliriz.

İLGİ, İHTİYAÇ VE YETENEKLERİM

★ 1. İlgi nedir?

İlgi, hoşumuza giden, zevkle yaptığımız ve zaman ayırmaktan mutluluk duyduğumuz etkinliklerdir.

İlgi alanlarımız bizi mutlu eder ve gelişmemize yardımcı olur.

ÖRNEKLER

- Resim yapmak
- Futbol oynamak
- Kitap okumak
- Müzik dinlemek

★ 2. İhtiyaç nedir?

İhtiyaç, yaşamak ve sağlıklı olmak için zorunlu olan şeylerdir.

Yeme, içme, barınma, giyinme, eğitim gibi temel ihtiyaçlarımız vardır.

İHTİYAÇLARIMIZ

- Yiyecek ve içecek
- Barınma
- Giyim
- Eğitim

İhtiyaçlarımızı karşılamak için çalışmak gerekir.

★ 3. Yetenek nedir?

Yetenek, bir işi yapabilme gücümüzdür.

Her insanın farklı yetenekleri vardır.

Yeteneklerimizi geliştirirsek başarılı oluruz.

ÖRNEKLER

- Matematikte başarılı olmak
- Resim yapmakta yetenekli olmak
- Konuşma yapabilmek
- Hızlı koşmak

İLGİ, İHTİYAÇ VE YETENEK ARASINDAKİ FARK

İLGİ	İHTİYAÇ	YETENEK
Hoşumuza giden, zevkle yaptığımız şeylerdir.	Yaşamak ve sağlıklı olmak için zorunlu olan şeylerdir.	Bir işi yapabilme gücümüzdür.

UNUTMAYALIM! :-

İlgi alanlarımızı keşfetmeliyiz. İhtiyaçlarımızı karşılamak için planlı olmalıyız. Yeteneklerimizi geliştirerek kendimizi daha iyi tanıyabiliriz.

BİREYLER ARASI FARKLILIKLAR

★ 1. Hepimiz farklıyız!

İnsanlar; fiziksel özellikleri, ilgi alanları, yetenekleri, düşünceleri, aileleri ve kültürleri bakımından birbirinden farklıdır. Saç rengimiz, göz rengimiz, boyumuz, sevdiğimiz yemekler, sevdiğimiz oyunlar farklı olabilir.

Farklılıklarımız bizi özel ve değerli kılar.

ÖRNEKLER

- Bazı arkadaşlarımız gözlüklü, bazıları gözlüksüzdür.
- Bazılarımız futboldan hoşlanır, bazılarımız resim yapmayı sever.
- Bazılarımız sessizdir, bazılarımız konuşkandır.
- Bazılarımız müzikle ilgilenir, bazılarımız kitap okumayı sever.

★ 2. Empati nedir?

Empati, kendimizi karşıımızdaki kişinin yerine koymak, onun duygularını anlamaya çalışmaktır. Empati kurduğumuzda daha anlayışlı, daha sevgi dolu ve daha saygılı oluruz.

EMPATİ KURALIM

- Arkadaşım üzgünse onu anlamaya çalışırım.
- Arkadaşım bir konuda zorlanıyorsa ona yardım ederim.
- Fikirlerimiz farklı olsa bile ona saygı duyarım.

★ 3. Dayanışma neden önemlidir?

Dayanışma, zor durumda olan kişilere yardım etmek, birlikte hareket etmek ve birbirimize destek olmaktır.

Dayanışma sayesinde toplumda sevgi, güven ve huzur artar.

DAYANIŞMANIN ÖNEMİ

- Toplumda birlik ve beraberlik sağlar.
- Zor zamanlarda birbirimize destek oluruz.
- Sevgi, saygı ve güven ortamı oluşur.
- Hep birlikte daha güçlü oluruz.

UNUTMAYALIM!

- ♥ Her birey farklıdır ve farklılıklarımız zenginliğimizdir.
- ♥ Farklılıklara saygı duymak, iyi bir insan olmanın göstergesidir.
- ♥ Empati kurmak, birbirimizi anlamamıza yardımcı olur.
- ♥ Dayanışma, toplumda mutluluk ve huzuru artırır.

SAYGILIYIZ

Meltem
Öğretmen

★ 1. Farklılıklarımız zenginliğimizdir.

İnsanlar; fiziksel özellikleri, ilgi ve yetenekleri, düşünceleri, inançları, kültürleri ve yaşam tarzları bakımından birbirinden farklıdır.

Bu farklılıklar, **toplumumuzu zenginleştirir** ve güzelleştirir.

ÖRNEKLER

- Kimi uzun boyludur, kimi kısa boyludur.
- Kimi müziği sever, kimi sporu sever.
- Kimi farklı bir dil konuşur, kimi farklı bir kültüre aittir.

★ 2. Saygı nedir?

Saygı; bir kişiye, onun düşüncelerine, inançlarına, yaşam tarzına ve farklılıklarına değer vermek, onu olduğu gibi kabul etmektir.

Her birey, **saygıyı hak eder**.

SAYGI GÖSTERMEK;

- ✓ Dinlemek
- ✓ Anlamak
- ✓ Kırmamak
- ✓ Küçümsememek
- ✓ Desteklemek demektir.

★ 3. Farklılıklara saygılı olmak için neler yapmalıyız?

- Herkesin farklı olabileceğini kabul etmeliyiz.
- Başkalarının düşüncelerini dinlemeliyiz.
- Alay etmemeli, dalga geçmemeliyiz.
- Kişiyi değil, davranışı eleştirmeliyiz.
- Birbirimize nazik ve anlayışlı davranmalıyız.
- Farklılıklardan dolayı kimseyi dışlamamalıyız.

NEDEN SAYGILI OLMALIYIZ?

- ♥ Toplumda huzur ve mutluluk olur.
- ♥ Dostluklar güçlenir.
- ♥ Birlik ve beraberlik artar.
- ♥ Kavgalar ve anlaşmazlıklar azalır.
- ♥ İnsanlar kendini değerli hisseder.

KÜÇÜK BİR HATIRLAMA

Her insan özeldir.
Herkesin kendine ait bir dünyası vardır.
Farklılıklarımıza saygı gösterirsek
daha güzel bir dünya oluştururuz.

UNUTMAYALIM!

- ★ Farklılıklarımızı kabul etmek, birbirimize saygı göstermekle başlar.
- ★ Saygı, güzel bir toplumun ve güçlü dostlukların anahtarıdır.

2. ÜNİTE

Meltem
Öğretmen

KÜLTÜR VE MİRAS

Geçmişimizi tanıyor,
kültürel değerlerimizi
keşfediyorum.

Geçmişimizi
öğreniyorum.

Kültürel mirasımızı
keşfediyorum.

Gelenek ve
göreneklerimizi
tanıyorum.

Sanat, edebiyat ve
müzik mirasımızı
fark ediyorum.

AİLE TARİHİM

Meltem
Öğretmen

★ 1. Aile tarihi nedir?

Ailemizle ilgili geçmişte yaşanan olayları, önemli günleri, gelenekleri ve anıları araştırmaya **aile tarihi çalışması** denir.

Bu çalışma ile ailemizi daha iyi tanırız, köklerimizi öğreniriz ve **geçmişimizi gelecek nesillere aktarıyoruz**.

AİLE TARİHİ ÇALIŞMASI İÇİN KULLANABİLECEĞİMİZ KAYNAKLAR

- Büyüklerimizle (anne, baba, dede, nine vb.) yaptığımız **sözlü görüşmeler**
- Eski mektuplar, günlükler, fotoğraflar gibi **yazılı ve görsel kaynaklar**
- Eski eşyalar, belgeler, madalyalar gibi **nesneler**

★ 2. Ailemizi tanıyalım.

- Aile bireylerimizin adlarını öğrenelim.
- Kim nerede doğmuş, nerede yaşamış?
- Meslekleri neler?
- Önemli olayları neler?
- Mutlu anıları, gelenek ve görenekleri neler?

ÖRNEK SORULAR

- Dedem çocukken nasıl bir hayat yaşardı?
- Annemin en mutlu günü hangisiydi?
- Ailemizin özel günleri nelerdir?
- Ailemizde kuşaktan kuşağa aktarılan gelenekler hangileridir?

★ 3. Aile Tarihimizi Yazalım ve Paylaşalım.

Topladığımız bilgileri bir deftere yazalım, fotoğrafları yapıştıralım, önemli eşyaları inceleyelim. **Aile tarihimiz** bizim için çok değerli bir hazinedir.

TÜRK TOPLUMUNDA AİLENİN ÖNEMİ

- ♥ Aile, toplumun temelidir.
- ♥ Aile, bireyin ilk eğitim aldığı yerdir.
- ♥ Aile, gelenek ve kültürümüzün korunmasını sağlar.
- ♥ Aile, sevgi, saygı ve güvenin en güzel örneğidir.

AİLE BİREYLERİ ARASINDA DAYANIŞMA

- ♥ Birbirimize yardım ederiz.
- ♥ Zor zamanlarda destek oluruz.
- ♥ Sevinçlerimizi paylaşıyoruz.
- ♥ Birlikte güçlü oluruz.
- ♥ Dayanışma ailemizi daha mutlu eder.

- ★ Her ailenin kendine özgü **UNUTMAYALIM!**
- ♥ Aile geçmişimizi öğrenmek, bizi biz yapan değerleri keşfetmemizi sağlar.
- ♥ Aile tarihimiz, gelecek nesillere bırakacağımız en güzel mirastır.

KÜLTÜRÜMÜZÜN ÖGELERİ

★ 1. Kültür nedir?

Kültür; bir toplumu diğer toplumlardan ayıran, o topluma ait olan değerler, inançlar, sanat, düşünceler, gelenekler ve yaşam tarzıdır.

Kültürümüz, geçmişten günümüze taşıdığımız **en değerli mirasımızdır**.

★ 2. Örnekler

- Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı
- Düğün, nişan, sünnet gibi törenler
- Kına gecesi, asker uğurlaması
- Manti, kebab, baklava, pide
- Karagöz-Hacivat, masallar, atasözleri
- Ebru, hat, tezhip, çini sanatı
- Horon, zeybek, halay oyunları
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZÜN ÖGELERİ

- Dilimiz
- Dinimiz ve inançlarımız
- Gelenek ve göreneklerimiz
- Yemeklerimiz
- Kıyafetlerimiz
- Müziğimiz
- Halk oyunlarımız
- Sanatlarımız
- Millî bayramlarımız

Türkçe

★ 3. Atatürk ve millî kültürümüz

Mustafa Kemal Atatürk, millî kültürümüzü çok severdi. Türk milletinin kendi kültürünü tanımasını, **korumasını ve geliştirmesini** isterdi.

Dilimizin, tarihimizin, sanatlarımızın ve geleneklerimizin gelecek nesillere aktarılmasını çok önemli bulurdu.

“Türk çocuğu
ecdadını tanıdıkça,
daha büyük işler
yapmak için kendinde
kuvvet bulacaktır.”

K. Atatürk

KÜLTÜRÜMÜZÜ KORUYALIM

- ♥ Dilimize sahip çıkalım.
- ♥ Gelenek ve göreneklerimizi yaşatalım.
- ♥ Millî bayramlarımızı coşkuyla kutlayalım.
- ♥ Sanatlarımızı öğrenelim ve geliştirelim.
- ♥ Atalarımızdan kalan mirasa sahip çıkalım.

KÜLTÜRÜMÜZ BİZİM KİMLİĞİMİZDİR

- ♥ Kültürümüz bizi biz yapan değerlerdir.
- ♥ Bu değerler, bizi bir arada tutar.
- ♥ Kültürümüzle gurur duyalım.
- ♥ Gelecek nesillere aktaralım.

UNUTMAYALIM!

- ♥ Kültürümüz, geçmişten günümüze uzanan en büyük hazinemizdir.
- ♥ Kültürümüzü öğrenelim, koruyalım ve yaşatalım.

AİLEM ÇOCUKKEN

Geleneksel çocuk oyunları, geçmişten günümüze oynanan, kuşaktan kuşağa aktarılan oyunlardır.

Bu oyunları **değişim** ve **süreklilik** açısından günümüzdeki oyunlarla karşılaştıralım.

★ 1. Geleneksel çocuk oyunları nelerdir?

Dedelerimiz, ninelerimiz ve anne babalarımız çocukken daha çok açık havada, arkadaşlarıyla birlikte geleneksel oyunlar oynarlardı.

ÖRNEK OYUNLAR

- Saklambaç
- Körebe
- İstop
- Seksek
- Mendil kapmaca
- Yakan top
- Beş taş
- Lastik oyunu

★ 2. Günümüzdeki oyunlar

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte çocuklar günümüzde daha çok teknolojik oyunlar oynamaktadır. Bilgisayar, tablet, telefon ve oyun konsolları yaygın olarak kullanılmaktadır.

★ 3. Değişim ve süreklilik açısından karşılaştırma

ÖZELLİK	GELENEKSEL OYUNLAR	GÜNÜMÜZ OYUNLARI
Ortam	Açık hava, sokak, bahçe, okul bahçesi	Kapalı ortam, ev, bilgisayar başı
Araç - Gereç	Basit araçlarla veya araç gereksiz	Teknolojik cihazlar, oyun konsolları
Katılım	Arkadaşlarla birlikte, grup halinde	Çoğunlukla tek başına
Hareket	Çok hareketli, fiziksel gelişime katkı sağlar.	Hareket azdır, daha çok zihinsel odaklanma gerektirir.
İletişim	Yüz yüze iletişim ve iş birliği vardır.	Çoğunlukla ekran üzerinden iletişim olur.
Süreklilik	Kuşaktan kuşağa aktarılan oyunlardır.	Zamanla değişen, yeni çıkan oyunlardır.
Amaç	Eğlenmek, birlikte vakit geçirmek, sosyal becerileri geliştirmek.	Eğlenmek, rekabet etmek, teknoloji becerilerini geliştirmek.

AİLEM ÇOCUKKEN

★ 4. Farklılıklarımız, zenginliğimizdir.

Geleneksel oyunlarımız kültürümüzün bir parçasıdır. Bu oyunları yaşatmak bizden gelen mirasa sahip çıkmak demektir... Aynı zamanda teknolojik oyunları da dengeli ve bilinçli şekilde kullanmalıyız.

★ 5. Neler yapabiliriz?

- ✓ Geleneksel oyunlarımızı öğrenelim.
- ✓ Aile büyüklerimizden oyunları dinleyelim.
- ✓ Arkadaşlarımızla birlikte açık havada oyun oynayalım.
- ✓ Ekran başında geçirdiğimiz zamanı dengeli kullanalım.
- ✓ Hem geleneksel hem de günümüz oyunlarının faydalarını bilelim.

GELENEKSEL OYUNLARI NEDEN KORUMALIYIZ?

- ♥ Kültürümüzü ve geleneklerimizi yaşatır.
- ♥ Sosyal ilişkilerimizi güçlendirir.
- ♥ Paylaşma, iş birliği ve dayanışma duygularını geliştirir.
- ♥ Fiziksel sağlığınıza katkı sağlar.
- ♥ Doğayla iç içe olmamızı sağlar.

KÜÇÜK BİR HATIRLATMA

Dedelerimizin, ninelerimizin oynadığı oyunları soralım, not alalım. Bu oyunları arkadaşlarımızla oynayarak gelecek nesillere aktaralım.

KURTULUŞ DESTANIMIZ

★ 1. Millî Mücadele nedir?

Ülkemizin bağımsızlığını ve milletimizin hürriyetini korumak için yapılan mücadeleye **Millî Mücadele** denir.

Türk milleti, vatanını düşmanlardan kurtarmak için büyük bir mücadele vermiştir.

★ 2. Millî Mücadele neden önemlidir?

- Bağımsızlığımızı kazandırmıştır.
- Vatanımızın bölünmesini önlemiştir.
- Milletimizin birlik ve beraberliğini güçlendirmiştir.
- Bugün özgür ve bağımsız bir ülkede yaşamamızı sağlamıştır.

★ 3. Millî Mücadele kahramanlarımız

Mustafa Kemal Atatürk

Millî Mücadele'yi başlatmış ve milletimizi zafere ulaştırmıştır.

İsmet İnönü

Batı Cephesi Komutanı olarak önemli başarılar kazanmıştır.

Kazım Karabekir

Doğu Cephesi Komutanı olarak düşmana karşı başarılı olmuştur.

Şerife Bacı

Cephaneyi cephenin ihtiyaç duyduğu yere taşımıştır. Kahraman bir Türk kadınıdır.

ÖRNEKLER

- ★ Mustafa Kemal Atatürk Millî Mücadele'yi başlattı.

- ★ Şerife Bacı cepheye cephane taşıdı.

- ★ Türk milleti birlik içinde hareket etti.

Meltem
Öğretmen

KURTULUŞ DESTANIMIZ

1. Türk kadınının Millî Mücadele'deki yeri

Türk kadınları, Millî Mücadele'de cephede savaşmış, cepheye cephane ve erzak taşımış, yaralıları tedavi etmiş, para ve giysi toplamış, çocuklarına ve ailelerine bakarak cephedeki kahramanlarımıza destek olmuştur.

Onlar da bu destanın kahramanlarındandır.

2. Millî Mücadele'nin kadın kahramanları

ŞERİFE BACI

Cepheye cephane taşıyarak askerlerimize destek olmuştur.

GÖRDESLİ MAKBULE

Kuva-yı Milliye'de savaşmış, düşmana karşı mücadele etmiştir.

NEZAHAT ONBAŞI

Cephede onbaşı rütbesiyle görev yapmış, büyük cesaret göstermiştir.

KARA FATMA

Kuva-yı Milliye'de savaşmış, kahramanlığıyla tanınan Türk kadınıdır.

3. Atatürk'ün Türk kadınına verdiği değer

"Dünyada her şey kadının eseridir."

Atatürk, Türk kadınının eğitim almasını, toplumda söz sahibi olmasını ve haklarını kazanmasını çok önemsemiştir.

- ✓ Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.
- ✓ Kız çocuklarının okuması teşvik edilmiştir.
- ✓ Kadınların çalışma hayatına katılması desteklenmiştir.
- ✓ Kadınlar, toplumda erkeklerle eşit haklara sahip olmuştur.

4. Hatırlayalım!

Millî Mücadele, _____ için verilmiştir.
Bu mücadelede Türk kadını cephede savaşmış, _____ taşımış, yaralıları tedavi etmiş ve _____ göstermiştir.
Kadın kahramanlarımızın cesareti, milletimize _____ olmuştur.

ÖRNEKLER

★ Gördesli Makbule Kuva-yı Milliye'de savaşmıştır.

★ Nezahat Onbaşı cephede görev yapmıştır.

★ Türk kadınları, Millî Mücadele'de büyük fedakârlık göstermiştir.

UNUTMAYALIM!

Vatan sevgisi, bağımsızlık için verilen mücadele ve birlik beraberlik, her zaman en büyük gücümüz olacaktır.

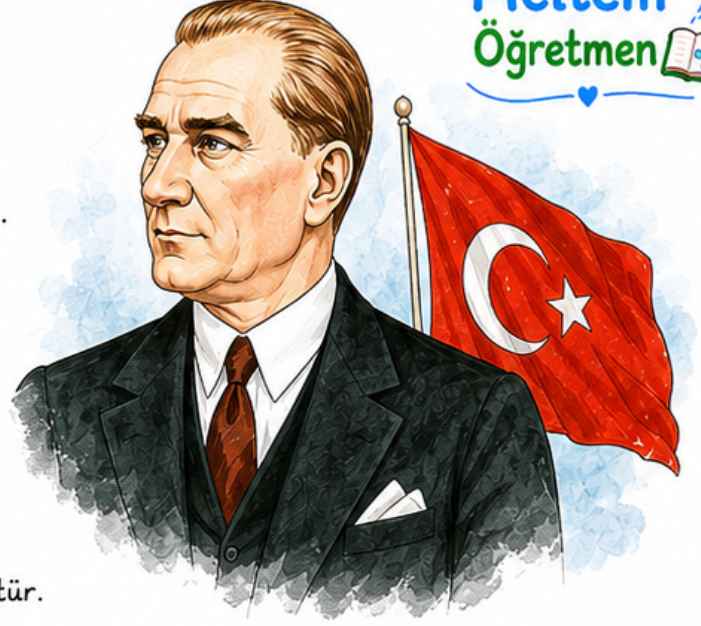

Meltem
Öğretmen

KURTULUŞ DESTANIMIZ

★ 1. Atatürk kimdir?

Mustafa Kemal Atatürk, Millî Mücadele'nin önderi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur. O, milletini çok seven, çalışkan ve ileri görüşlü büyük bir liderdir.

★ 2. Atatürk'ün kişilik özellikleri

- Vatanını çok sever.
- Cesur ve kararlıdır.
- Çalışkan ve disiplinlidir.
- Akıllı ve ileri görüşlüdür.
- Milletine güvenir.
- Adil ve dürüştür.
- İnsanlara değer verir.
- Barıştan yanadır.
- Öğrenmeyi ve öğretmeyi çok önemser.

★ 3. Atatürk'ün Millî Mücadele'deki rolü

- ✓ Millî Mücadele'yi başlattı.
- ✓ Milleti birlik ve beraberliğe çağırdı.
- ✓ Doğru kararlar alarak zafere ulaştı.
- ✓ Bağımsız ve özgür bir devlet kurdu.
- ✓ Milletine örnek oldu.

ÖRNEKLER

- ★ Atatürk, Samsun'a çıkarak Millî Mücadele'yi başlattı.

- ★ Milletine güvendi ve "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." dedi.

- ★ O, çalışkanlığı ve ileri görüşü ile ülkemizi çağdaş bir devlet yaptı.

★ 4. Atatürk'ten öğreneceklerimiz

- ♥ Vatanımızı sevmeliyiz.
- ♥ Çalışkan olmalıyız.
- ♥ Doğruyu savunmalıyız.
- ♥ Bilime ve eğitime önem vermeliyiz.
- ♥ Ülkemiz için faydalı bireyler olmalıyız.

★ 5. Hatırlayalım!

- ♥ Millî Mücadele, bağımsızlık için verilmiştir.
- ♥ Atatürk, milletimize liderlik etmiştir.
- ♥ Onun izinden giderek ülkemizi daha ileriye taşımalıyız.

3. ÜNİTE

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Meltem
Öğretmen

Yaşadığım çevreyi tanıyor,
doğayı keşfediyorum.

Çevremizdeki
yerleri
tanıyorum.

Doğayı
keşfediyor,
koruyorum.

Ülkeleri ve doğal
güzellikleri
öğreniyorum.

Çevreme duyarlı
olmayı
önemsiyorum.

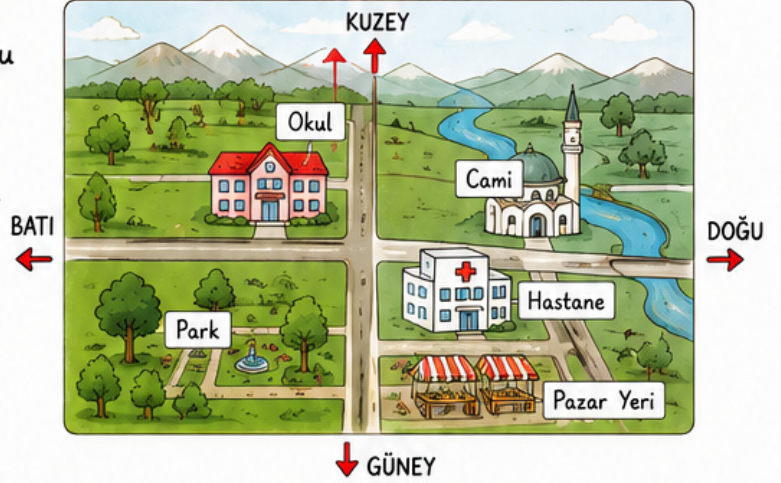
NE, NEREDE?

★ 1. Konum nedir?

Bir yerin başka yerlere göre bulunduğu yere **konum** denir.

Konum, **yönleri** kullanarak tarif edilir.

Böylece bir yerin nerede olduğunu anlayabiliriz.

★ 2. Yönlerimizi kullanarak konum belirtiriz.

- Güneşin doğduğu yöne **doğu** denir.
- Güneşin battığı yöne **batı** denir.
- **Kuzey**, pusulanın ibresinin gösterdiği yöne denir.
- **Güney**, kuzeyin tam ters yönüne denir.

★ 3. Yönleri kullanarak yer tarif edelim.

- ✓ Okul, parkın kuzeyindedir.
- ✓ Cami, okulun doğusundadır.
- ✓ Hastane, pazar yerinin batısındadır.
- ✓ Pazar yeri, parkın güneyindedir.
- ✓ Okul ile hastane arasında park vardır.

★ 4. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem

Atatürk, öğretmenleri çok sevmiş ve onlara büyük önem vermiştir. Çünkü iyi bir gelecek, iyi yetişmiş öğretmenlerle mümkündür.

ÖRNEKLER

- ★ Okulumuzun kuzeyinde park vardır.

- ★ Evimizin batısında hastane bulunmaktadır.

- ★ Kütüphane, okulun güneyinde yer alır.

★ 5. Hatırlayalım!

- ♥ Bir yerin konumu, yönler kullanılarak tarif edilir.
- ♥ Yönlerimiz: **kuzey, güney, doğu ve batıdır.**
- ♥ Atatürk, öğretmenlere çok değer vermiştir.

ÖRNEK

Evimizin doğusunda market, batısında park bulunmaktadır.

MAHALLEMİZ

★ 1. Kroki nedir?

Bir yerin kuş bakışı görünümünün kabaca çizilmesine **kroki** denir. Krokiler, yerleri tarif etmemize yardımcı olur.

Kroki çizerken dikkat etmeliyiz:

- ✓ Önemli yerleri göstermeliyiz.
- ✓ Yönleri belirtilmelidir.
- ✓ Semboller kullanmalıyız.
- ✓ Temiz ve anlaşılır çizmeliyiz.

★ 2. Mahallemizdeki yerleri öğrenelim.

Evimiz: Yaşadığımız yerdir.

Okul: Eğitim gördüğümüz yerdir.

Park: Dinlendiğimiz ve oyun oynadığımız yerdir.

Market: İhtiyaçlarımızı aldığımız yerdir.

Cami: İbadet ettiğimiz yerdir.

Hastane: Sağlık hizmeti aldığımız yerdir.

Kütüphane: Kitap okuduğumuz yerdir.

Eczane: İlaç ve sağlık ürünleri aldığımız yerdir.

★ 3. Mahallemizin krokisini çizelim.

Aşağıya mahallenizin krokisini çizebilirsiniz.

Evimizin yerini ★ ile belirtebilirsiniz.

Yönleri ok yardımıyla göstermeyi unutmayın.

★ 4. Düşünelim, yazalım.

- Mahallemizdeki en yakın okul nerededir?
- Evimiz ile market arasında hangi yapılar vardır?
- Mahallemizin daha güzel olması için neler yapılmasını isteriz?

ÖRNEK

Meltem
Öğretmen

ÇEVREMİ KEŞFEDİYORUM

1. Doğal unsur nedir?

Doğada kendiliğinden var olan **doğal** unsurlara **doğal unsur** denir.

Dağ, nehir, ağaç, toprak, göl, taş gibi unsurlar doğal unsurdur.

2. Beşerî unsur nedir?

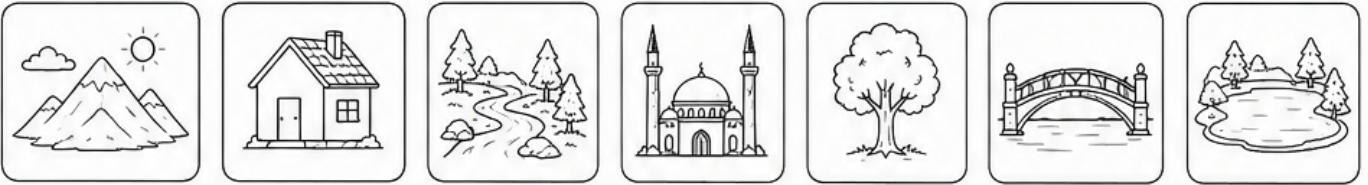
İnsanlar tarafından yapılan **beşerî** unsurlara **beşerî unsur** denir.

Ev, okul, köprü, yol, cami gibi unsurlar beşerî unsurdur.

3. Doğal ve beşerî unsurları ayıralım.

Aşağıdaki görselleri inceleyelim. Doğal unsurları **yeşile**, beşerî unsurları **kırmızıya** boyayalım.

4. Çevremdeki doğal ve beşerî unsurlar

Yaşadığınız çevrede gördüğünüz 3 doğal unsur ve 3 beşerî unsur yazınız.

Doğal unsurlar

1.
2.
3.

Beşerî unsurlar

1.
2.
3.

5. Düşünelim, yazalım.

- ♥ Doğal unsurlar olmasaydı, yaşamımız nasıl olurdu?
- ♥ Beşerî unsurlar olmasaydı, yaşamımız nasıl olurdu?

ÖRNEKLER

- ★ Dağ, nehir, göl, ağaç, taş doğal unsurlardır.

- ★ Ev, okul, köprü, yol, cami beşerî unsurlardır.

- ★ Doğal ve beşerî unsurlar yaşamımızı kolaylaştırır.

HAVA GÖZLEMİM

Meltem
Öğretmen

1. Hava olayları nelerdir?

Günlük yaşamımızı etkileyen hava olayları vardır. Güneşli, bulutlu, yağmurlu, rüzgârlı, karlı gibi hava olayları çevremizde görülebilir.

Başlıca hava olayları

Güneşli

Bulutlu

Yağmurlu

Rüzgârlı

Karlı

2. Hava olaylarını gözlemleyelim.

Bir hafta boyunca her günün hava olayını gözlemleyelim ve tabloda uygun yere işaret (✓) koyalım.

GÜNLER	HAVA OLAYLARI				
	 Güneşli	 Bulutlu	 Yağmurlu	 Rüzgârlı	 Karlı
Pazartesi					
Salı					
Çarşamba					
Perşembe					
Cuma					
Cumartesi					
Pazar					

3. Gözlem sonuçlarımızı grafikte gösterelim.

Tablodaki sonuçlara göre her hava olayının kaç gün görüldüğünü aşağıdaki resimli grafiğe çizelim.

HAVA OLAYLARI	KAÇ GÜN GÖRÜLDÜ?
 Güneşli	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Bulutlu	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Yağmurlu	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Rüzgârlı	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Karlı	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Her ☐ 1 günü göstermektedir.

ÖRNEK

Ayşe bir hafta boyunca hava olaylarını gözlemledi. Sonuçlarını grafikte böyle gösterdi.

HAVA OLAYLARI	KAÇ GÜN GÖRÜLDÜ?
 Güneşli	☒ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Bulutlu	☒ ☒ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐
 Yağmurlu	☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Rüzgârlı	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Karlı	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Her ☒ 1 günü göstermektedir.

4. Düşünelim, yazalım.

- En çok hangi hava olayı görülmüştür?
- En az hangi hava olayı görülmüştür?
- Sence hafta sonunda hava nasıldı?
- Hava olaylarını gözlemlemek neden önemlidir?

UNUTMAYALIM!

Hava olaylarını gözlemlemek, doğayı daha iyi anlamamıza ve günlük yaşantımızı planlamamıza yardımcı olur.

NÜFUS VE YER ŞEKİLLERİ

★ 1. Nüfus nedir?

Belirli bir yerde yaşayan insanların sayısına **nüfus** denir.

Nüfus, yerleşim yerlerine göre az veya çok olabilir.

Yerleşim yerlerine göre nüfus:

Nüfusu az olan yerler

Köyler, yaylalar, dağlık alanlar daha az nüfusludur.

Nüfusu çok olan yerler

Şehir merkezleri, ovalar ve kıyı bölgeleri daha çok nüfusludur.

★ 2. Yer şekilleri nelerdir?

Dünya'nın yüzeyinde dağ, ova, yayla, plato, vadi gibi yer şekilleri bulunur.

Yer şekilleri, insanların yaşamını, ulaşımını ve geçim kaynaklarını etkiler.

Bazı yer şekilleri

Dağ

Ova

Yayla

Plato

Vadi

★ 3. Nüfus ve yer şekilleri ilişkisi

Aşağıdaki yer şekillerinin, nüfusun az veya çok olmasında nasıl etkili olduğunu yazalım.

YER ŞEKLİ	NÜFUS AZ MI, ÇOK MU?	NEDEN?
Dağlık alan	☐ Az ☐ Çok	
Ova	☐ Az ☐ Çok	
Kıyı bölgesi	☐ Az ☐ Çok	
Yayla	☐ Az ☐ Çok	
Vadi	☐ Az ☐ Çok	

★ 4. Çıkarımlar yapalım.

Aşağıdaki ifadeler doğru ise başına (D), yanlış ise (Y) yazalım.

- () Dağlık alanlarda nüfus genellikle azdır.
- () Ovalar, tarım için uygun olduğu için nüfus fazladır.
- () Yaylalar yıl boyunca yoğun nüfus alır.
- () Kıyı bölgeleri turizm ve ticaret için önemlidir.
- () Vadi tabanları yerleşim için uygundur.

★ 5. Düşünelim, yazalım.

♥ Yaşadığınız yerin yer şekilleri nelerdir?

♥ Bu yer şekilleri yaşamınızı nasıl etkiler?

ÖRNEK

- ★ Dağlık alanlarda ulaşım zor olduğundan nüfus genellikle azdır.

- ★ Ovalar düz ve verimli olduğu için tarım yapmaya uygundur. Bu nedenle nüfus fazladır.

- ★ Kıyı bölgeleri turizm ve ticaret için uygun olduğundan nüfus daha fazladır.

DOĞAL AFETLER

★ 1. Doğal afetler nelerdir?

Doğanın gücüyle oluşan ve insanlara, çevreye zarar verebilen olaylara **doğal afet** denir.

Bazı doğal afetler

Deprem

Sel

Fırtına

Yangın

Heyelan

★ 2. Afet öncesi, sırası ve sonrası

Doğal afetlere karşı güvende olmak için yapılması gerekenler vardır.

Afet öncesi yapılması gerekenler

- ✓ Ailemle toplanma yerimizi belirlerim.
- ✓ Acil durum çantamızı hazırlarız.
- ✓ Evimizi gözden geçirip tehlikeleri azaltırız.
- ✓ Yetkililerin uyarılarını takip ederim.
- ✓ Afetlerle ilgili bilgi edinirim.

Afet sırasında yapılması gerekenler

- ✓ Sakin olurum, panik yapmam.
- ✓ Güvenli bir alana geçerim.
- ✓ Yetkililerin talimatlarını uygulayım.
- ✓ Asansör kullanmam.
- ✓ Pencere ve tehlikeli nesnelerden uzak dururum.

Afet sonrasında yapılması gerekenler

- ✓ Kendimin ve çevremdekilerin güvende olduğundan emin olurum.
- ✓ Hasar ve tehlikeleri kontrol ederim.
- ✓ Yetkililere bilgi veririm.
- ✓ Yardım kuruluşlarının yönlendirmelerine uyarım.
- ✓ Dayanışma içinde oluruz.

★ 3. Acil durum çantamda neler olmalı?

Acil durum çantasında bulunması gerekenleri işaretleyelim (✓).

Su	Yiyecek	İlk yardım çantası	El feneri	Radio	Pille çalışan ışıltak	Yedek pil	Önemli belgeler	Oyuncak
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

★ 4. Doğru mu, yanlış mı?

Aşağıdaki ifadeler doğru ise başına (D), yanlış ise (Y) yazalım.

- () Deprem sırasında asansör kullanmalıyız.
- () Afetlerden önce toplanma yerimizi belirlemeliyiz.
- () Fırtınada açık alanda ağaçların altında beklemeliyiz.
- () Afet sonrasında yardım kuruluşlarına destek olmalıyız.
- () Yetkililerin uyarılarını dikkate almamalıyız.

★ 5. Düşünelim, yazalım.

- ♥ Doğal afetlere karşı neden hazırlıklı olmalıyız?
- ♥ Siz afetlere karşı neler yapıyorsunuz?

UNUTMAYALIM!

- ★ Doğal afetleri tamamen engelleyemeyiz, ama hazırlıklı olabiliriz.

- ★ Bilgi, planlama ve dayanışma hayat kurtarır.

- ★ Unutmayalım: Afet değil, hazırlıksızlık öldürür.

